

TEPAV/EPIC Proje Deęerlendirmesi

Lizbon Gündemi'nin Yaygınlaştırılması Projesi'nden
öğrendiklerimiz

Global Fırsatlar Fonu'nun “Reuniting Europe” programı

▶ Kamu Diplomasisi

- ▶ ““Hükümet ortamı ve uzun vadeli hedeflerle tutarlı bir şekilde Birleşik Krallığın anlayışını ve sağlayacağı etkiyi iyileştirmek amacıyla, yurt dışındaki birey ve kuruluşları bilgilendirmeyi ve bunlarla birlikte çalışmayı amaçlayan çalışma”

▶ İlgili program hedefleri

- ▶ Güvenli bir çevrede etkili ve global olarak rekabetçi bir AB kurmak
- ▶ AB entegrasyonu için idari kapasiteyi arttırmak
- ▶ İş için uygun ortamın yaratılması

Türkiye'nin elde edeceği faydalar

- ▶ Avrupalılaşıma
  - ▶ Komisyonun yıllık ilerleme değerlendirmelerinde ele aldığı konular hedef alınmıştır
- ▶ “İyi Yönetişim”
  - ▶ Açık danışma ve koordinasyon yöntemi
- ▶ AB finansmanına daha iyi erişim
  - ▶ Kriterler yukarıdakileri esas almaktadır
  - ▶ Türkiye'ye yapılacak tahsisler

AB'nin Türkiye için Çok Yıllık Mali Göstergeler Çerçevesi (milyon €)

Bileşen	2007	2008	2009	Toplam
I Kurum Oluşturma	252,2	250,2	233,2	735,6
II Sınır Ötesi İşbirliği	6,6	8,8	9,4	24,8
III Bölgesel Kalkınma	167,5	173,8	182,7	524
IV İnsan Kaynaklarını Geliştirme	50,2	52,9	55,6	158,7
V Kırsal Kalkınma	20,7	53	85,5	159,2
TOPLAM	497,2	538,7	566,4	1602,3

Ne yaptık, neden yaptık?

- ▶ Şubat/Mart 07
  - ▶ *Temel sorunları belirlemek ve eğitim yöntemlerini test etmek için başlangıç seminerleri*
- ▶ Haziran/Temmuz 2007
  - ▶ *Program Uygulaması ve Sonuçları için EPIC/TEPAV tarafından Planlama*
- ▶ Eylül/Ekim 2007
  - ▶ *Belli başlı temaları belirlemek ve katılımı sağlamak için paydaş toplantıları*
- ▶ Ekim
  - ▶ *Farkındalığı arttırmak ve çekirdek grubu seçmek için Bilkent seminerleri*
- ▶ Kasım/Ocak
  - ▶ *Grup kapasitesini ve kimliğini geliştirmek için Çekirdek Grup Eğitimi*
- ▶ Şubat/Mart
  - ▶ *Yayma çalışmalarını genişletmek ve iyi yönetim uygulamalarını şelale usulü yaymak için bölge oturumları*

Projenin genel deęerlendirmesi

- ▶ Zamanlama doęruydu.
  - ▶ Türkiye'nin dönüşüm süreci
  - ▶ AB müzakerelerinin akışı
- ▶ Projenin rakamsal hedefleri aşıldı
  - ▶ 650 yerine 708 katılımcıya eğitim verildi.
  - ▶ 20 yerine 30 eğitici eğitildi
- ▶ Tüm yönetim düzeylerinden ve tüm siyasa alanlarından büyük ilgi ve katılım
- ▶ Gerek katılımcılar gerek eğitim veren uzmanlar yüksek vasıflı
- ▶ Motivasyon düzeyi yüksek
- ▶ Derin öğrenme süreci
  - ▶ Katılımcılar süreç boyunca bilgi, deneyim ve fikirlerini paylaştı
  - ▶ Alınan bilgiler proje tasarımı ve istişare yoluyla uygulamaya kondu
  - ▶ Eğitici ekibi kendi kurumlarındaki çalışmalarında Lizbon Gündemi'ni dikkate almaya başladı
- ▶ Sürdürülebilirlik
  - ▶ Bülten
  - ▶ Proje havuzu
  - ▶ Ortak projeler
  - ▶ Eşleştirme
  - ▶ Yıllık güncelleme toplantıları
- ▶ Türkiye deneyimleri ve Türk siyasa yapıcılarının yetileri odaklı tartışmalar

---

▶ **Daha fazla sivil toplum katılımına ihtiyaç vardı.**

Projenin rakamsal görünümü

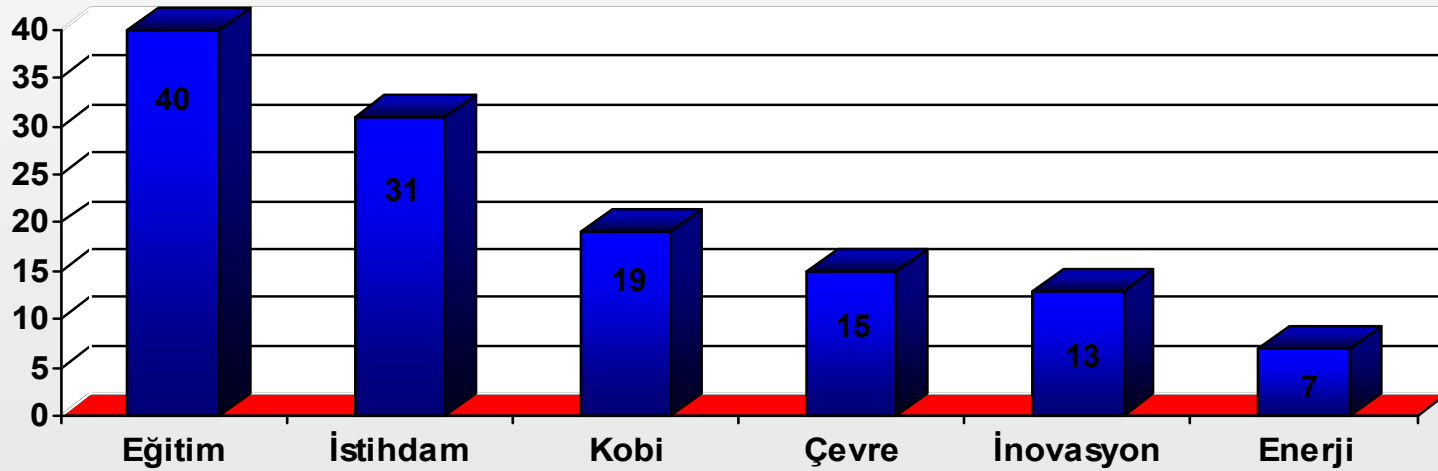
Lizbon Gündemi Eğitimleri Katılımcılarının Cinsiyet ve Meslek Profili

	KATILIM	KADIN	ERKEK	KAMU MERKEZ	KAMU YEREL	ÖZEL SEKTÖR	MESLEK ÖRGÜTÜ	ÜNİVERSİTE	STK	DİĞER
ANKARA	161	80	81	66	13	0	38	16	22	6
İZMİR	135	77	58	0	47	4	12	39	15	18
İSTANBUL	96	44	52	0	59	1	10	11	4	11
ANTALYA	107	42	65	0	55	0	14	34	0	4
GAZİANTEP	91	28	63	0	30	6	31	20	0	4
MERSİN	108	37	81	0	43	7	21	44	1	2
TOPLAM	708	308	400	0	247	18	126	164	42	45

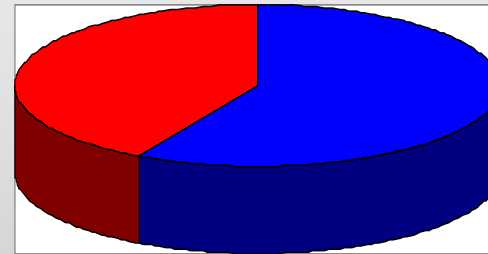

Rakamların Lizbon Gündemi bakımından değerlendirilmesi

► Bilkent seminerlerinde değerlendirdiğimiz 88 proje önerisi arasında Lizbon ajandası başlıklarının dağılımı :

- Değerlendirilen projeler arasında tek başlık ve sektörler arası proje önerilerinin oranı

■ Tek başlık
■ Sektörler arası

PROJENİN TÜRKİYE AÇISINDAN ANLAMMI

TÜRKİYE'NİN SAHİP OLDUKLARI

- Türkiye'nin kalkınma amacını gerçekleştirmeye yönelik çok sayıda proje ve atılım var
  - Konu Lizbon Gündemi değil
  - Birbirinden bağımsız ve çoğunlukla tamamlayıcı değil
  - Ancak gelişim ve kalkınma bakımından vahalar oluşturuyor
- Çok çeşitli taraflardan gelen dinamik ve ülke sorunlarına duyarlı bireylerden oluşan büyük bir kitle var
- Siyasaları belirleyenler ve paydaşlar son derece bilinçli
  - Bölgesel ve sektörel sorunlar
  - Merkez-yerel arasındaki kopukluk
  - Yerel aktörler arasındaki eşgüdüm eksikliği daha az görünür
  - Sorunların bağlama özgü olmadığı, çoğunlukla diğer bölgeler ve sektörlerin de aynı sorunlarla karşılaştığı bilinci daha zayıf
- Bölgesel Kalkınma Ajanslarının kurulması bir fırsat
  - Yapılanmaya ilişkin soru ve sorunlar
  - Eşgüdüm
    - Eşgüdüm sağlayan olarak rolü
    - Kendi aralarında eşgüdüm sağlayacak yapı

TÜRKİYE'NİN EKSİKLERİ

- ▶ Koordinasyon (eşgüdüm) sağlayamıyor, istişare kültürü zayıf
    - ▶ Merkez
    - ▶ Merkez-yerel
    - ▶ Yerel-yerel (Mersin +, Gaziantep ve İstanbul -)
    - ▶ Sektörler arası
    - ▶ Sorun alanları arası
  - ▶ Öncelik belirleyemiyor
  - ▶ Kısa ve uzun vadeli bütüncül bir kalkınma stratejisi geliştiremiyor
  - ▶ Kurumlar aşırı merkezi, merkezle yerel arasındaki bağ kopuk
  - ▶ Bölgesel Kalkınma Ajansları'nın yapılanması fazla katı ve resmi, temsil gücü zayıf
  - ▶ Veri ve istatistik yetersiz/yok
  - ▶ Toplumsal cinsiyet eşitsizlikleri
  - ▶ İnovasyon (yenilikçilik) kavramı doğru anlaşılmıyor
  - ▶ Üniversite-sanayi işbirliğinin yetersiz, bazen işbirliğinden çok çatışma söz konusu
  - ▶ Çevre yatay bir sorun olarak tanınıyor ama bölgesel düzeyde uygulama yetersiz
-

PROJENİN YARARLARI

- Türkiye'nin sorunlarının çoğunun AB ile ortak olduğunun farkına varıldı
- Lizbon Gündemi'nin Türkiye'nin kalkınma ihtiyaçları bakımından geçerliği görüldü
- ▶ Paydaş katılımını öngören Açık Koordinasyon Yöntemi
  - ▶ Türkiye'de kamu hizmetlerinin sunumunda gidilebilecek yenilik potansiyeli görü
- Kurumlar ve paydaşlar arası istişare ve işbirliği kültürünün tohumları atıldı
- Farklı bir siyasa oluşturma ve uygulama kültürünün olduğu bilinci doğdu
- AB ekonomik yakınsaması için eksiklikler ve olası çareler değerlendirildi
- AB'ye karşı daha ılımlı/olumlu bir bakış açısı gelişti
- ▶ Lizbon siyasalarının çoğuna 9. Kalkınma Planı'nda yer verilmiş
  - ▶ Projenin katma değeri uygulama ve değerlendirmeye yapılan vurgu

ÖNERİLER

- Koordinasyon mekanizmasına ihtiyaç var
  - Bölgesel Kalkınma Ajansları arasında
  - Bakanlıklar ve diğer merkezi kurumlar arasında (DPT?)
- Eğitim öncelik olmalı, istihdam, inovasyon gibi diğer kritik alanlarla bağı kurulmalı
- İstişare ve işbirliği kültürünün geliştirilmesine ihtiyaç var
  - Projeler çok ajanslı tasarlanabilir
  - Projelerde merkez-yerel dengesi gözetilebilir
- Türkiye'nin kendisine özgü yapısını dikkate alan projelere ihtiyaç var
- KOBİler ve KOBİ finansmanı gündemde merkezi yer bulmalı
- Düşük teknolojili inovasyon kavramının anlaşılması ve geliştirilmesini sağlayacak bir kuruluşa ihtiyaç var
  - İnovasyon kavramına yönelik projeler tasarlanabilir
- Etki analizi mekanizmaları güçlendirilmeli
- Bilgi, veri ve deneyim paylaşımı için daha fazla kanala ihtiyaç var
  - Örneğin Türkiye içinde eşleştirme projeleri (bunun eşgüdümünü de bir kurumun üstlenmesi gerek)
- İllere özel projeler, araştırma, eğitim, istişare ve eşgüdüm boyutlarına vurgu
- Kurumsallaşma sağlanmalı, sistematik çalışma kültürü geliştirilmeli

PROJENİN GELECEĞİ

- Projenin bölgesel ayağı birden fazla ilde sürdürülebilir:
  - Konya
  - Kayseri
  - Muğla
  - Bursa
  - Denizli
  - Uşak
  - Trabzon
  - Edirne
  - Mardin
- Daha önce çalışılan illerden birinde derinlemesine bir çalışma yapılabilir.
- Sektörler arası işbirliğinin geliştirilmesi gerektiği yönündeki algımız doğrultusunda tek bir sektör değil birden fazla sektörü içeren bir proje tasarlanmalı.

